

Fővárosi Ítéltábla
8.Pf.20.678/2015/4.



FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 14.	
POLAISTROMSZÁM: 22722	
UTÓRATON: 14	
ERKÖLTI: 2015. -11- 23	
MELLÉLET: KÖZTÖK:	
PÉLDÁNY: IV.	
POLAISTROMSZÁM: 22722	
UTÓRATON: 14	

A Fővárosi Ítéltábla dr. Tordai Csaba ügyvéd (1025 Budapest, Csalán út 27.) által képviselt atlatszo.hu Nonprofit Közhasznú Kft. (1084 Budapest, Déri Miksa u. 10. IV/9.) felperesnek, dr. Erdős Viktor jogtanácsos által képviselt Magyar Nemzeti Bank (1054 Budapest, Szabadság tér 8-9.) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. január 15. napján kelt, 25.P.22.722/2014/12. számú ítélete ellen az alperes 13. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 30 napon belül elektronikusan adja ki a felperes részére az alperes igazgatóságának 2013. március 4. és 2014. április 23. napja között hozott döntéseit a nyilvánosságra nem hozott tartalékezeléssel összefüggő döntések és a belső szabályok megalkotására vonatkozó döntések kivételével oly módon, hogy a deviza- és aranytartalék mértékére, összetételére, a tartalékképzés során hozott egyedi ügyletekre vonatkozó adatokat tegye felismerhetetlenné, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet tényállása szerint az alperes hazánk jegybankja, mely alapvető feladatai között – egyebek mellett – meghatározza és megvalósítja a monetáris politikát, deviza- és aranytartalékokat képez, és kezeli azt, a devizatartalék kezelésével és az árfolyam-politika végrehajtásával kapcsolatban devizaműveleteket végez, felvigyázza a fizetési és elszámolási, valamint az értékpapír-elszámolási rendszereket.

A felperes 2014. április 23-án elektronikusan adatigénylést terjesztett elő az alperesnél, amelyben kérte, hogy elektronikusan másolatban küldje meg részére a Magyar Nemzeti Bank Igazgatóságának 2013. március 4-ét követő üléseiről készült jegyzőkönyveket, emlékeztetőket, vagy bármely más, hasonló funkciót ellátó iratot, továbbá az Igazgatóság által 2013. március 4-ét követően meghozott valamennyi döntést, állásfoglalást és a Magyar Nemzeti Bank Felügyelőbizottságának 2013. március 4-ét követő üléseiről készült jegyzőkönyveket, emlékeztetőket vagy bármely más hasonló funkciót ellátó iratot, továbbá a Felügyelőbizottság által 2013. március 4-ét követően meghozott valamennyi döntést, állásfoglalást.

Az alperes a 2014. május 10-én kelt válaszában előadta, hogy a megjelölt adatok széles köre miatt a

vonatkozó adatigény teljesítése az MNB feladat- és hatáskörének külső befolyástól mentes ellátását, a további döntések előkészítése során az MNB álláspontjának szabad kifejtését veszélyeztetné, ezért az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 27. §-ának (6) bekezdése értelmében a dokumentumokat ebben a formában nem áll módjában megküldeni. Kérte, hogy a felperes pontosítsa az adatigényt azon ügyek és ügycsoportok megjelölésével, amelyekre vonatkozóan élni kíván a közérdekű adatigényével.

A felperes módosított keresetében az alperes kötelezését kérte a 2013. március 4-ét követően az alperes igazgatósága által hozott döntések kiadására. Álláspontja szerint az adatigénylés tárgya egyértelmű volt, így az alperesnek nem volt törvényes lehetősége az adatigény pontosítására felhívni. Az alperes továbbá nem pontosításra, hanem az igénylés szűkítésére hívta fel a felperest, erre azonban az Infotv. nem biztosít lehetőséget.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint az adatigénylés nem került visszautasításra, az adatigénylés pontosítására irányuló felhívásra pedig az Infotv. 28. §-ának (3) bekezdése alapján lehetősége volt. A felperes adatigénye nem csak elviselhetetlenül nagy terhet ró az adatkezelőre, de ellentétes a közérdekű adatigénylés törvényi céljával. Az a közérdekű adatkezelő feletti teljes, annak gazdálkodására is kiterjedő ellenőrzést, kontrollt célozza, ezáltal az Infotv. 30. §-ának (7) bekezdésébe ütközik.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét túlnyomórészt alaposnak találta. Határozatát a Pp. 163. §-ának (2) bekezdésére, 164. §-ának (1) bekezdésére, 206. §-ának (1) bekezdésére, az Infotv. 3. § (5) bekezdésére, 26. § (1) bekezdésére, 27. § (2), (5) és (6) bekezdésére, 28. § (3) bekezdésére, 29. § (2) bekezdésére, 30. § (7) bekezdésére, 31. § (2) bekezdésére, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (új MNBtv) 36. § (2) és (5) bekezdésére, 137. § (1) és (2) bekezdésére, 137. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 1:5 § (1) bekezdésére alapította.

Megállapította, hogy a perben nem volt vitás, hogy az alperes jogszabályban meghatározott közérdekű feladatot lát el és a módosított keresettel érintett adatkör az alperes kezelésében áll. Az sem képezte vita tárgyát, hogy az alperes a 2014. november 20-án tartott tárgyaláson csatolt jelentések benyújtásával az adatigényt nem teljesítette. Hangsúlyozta, hogy a felperes adatigénylése egyértelműen meghatározta, hogy az alperes Igazgatóságának és Felügyelőbizottságának mely időszakban keletkezett határozatai megismerésére tartott igényt, annak ténye pedig, hogy az alperes álláspontja szerint az igény nem teljesíthető, az alperes hivatkozásával ellentétben az igény megtagadását jelenti, az a felperesi adatigény pontosítására való felhívásként nem értelmezhető.

Alaposnak találta azonban az alperesnek az új MNBtv 137. §-ának (1) bekezdésére tett hivatkozását, amely az alperesi döntések felperes általi megismerhetőségét a régi MNB törvény 36. §-ának (5) bekezdésében foglalt szabályokkal egyezően korlátozza. Eszerint a deviza- és aranytartalék mértékére, összetételére, a tartalékkezelés során kötött egyedi ügyletekre vonatkozó adatok, a tartalékkezeléssel összefüggő döntések és belső szabályok – amennyiben azok nem minősített adatok – az MNB általi nyilvánosságra hozatalukig, de legfeljebb az adat keletkezésétől számított tíz évig nem nyilvánosak. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság az alperesi döntések felperes általi megismerhetőségét ennek megfelelően korlátozta. Hangsúlyozta, ugyanakkor, hogy a perbeli esetben már megszületett döntésekre irányult a megváltoztatott adatigénylés, így azok ennél fogva döntés előkészítésére szolgáló adatot nem tartalmazhattak. Erre tekintettel az új MNBtv. 137. §-ának (2) bekezdésére, valamint az Infotv. 27. § (5) bekezdésére történő alperesi védekezést nem osztotta.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az alperes hivatkozását az Infotv. 27. §-ának (6) bekezdésében meghatározott különös feltételek fennálltára sem. Kifejtette, hogy az alperes felhívás ellenére nem bizonyította, hogy a perbeli adatigénnyel érintett adatok, így a lefedett időszak Igazgatósági döntéseinek nyilvánosságra kerülése az alperes törvényes működési rendjét, illetve feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, különösen az álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné vagy netán nemzetgazdasági kockázatot jelentene. Ezen túlmenően az alaptörvényben előírt átláthatóság megvalósulását biztosítja, hogy a közfeladatot ellátó szerv által a vagyon hasznosítása kapcsán nem csak a végleges döntés, hanem a már meghozott döntés előkészítésére, a döntés kialakítására vezető folyamat is nyilvános legyen. Ugyanakkor a közérdekű adatnak nem fogalmi eleme az, hogy az adat közérdeklődésre számot tart-e, továbbá az adatkérés jogszerűsége abból a szempontból sem vizsgálható, hogy az adatkérő milyen célból kívánja megismerni a kért adatot. Az adatigénylés az alperes Igazgatóságának döntéseire irányult, a perbeli időszakban hozott 423 döntés pedig nyilvánvalóan nem minden esetben az alperes gazdálkodását érintette.

Utalt arra, hogy a Ptk. alapelvei az adatigényléssel kapcsolatban keletkezett polgári jogviszonyokban is érvényesülnek, az alperes ezért hivatkozhatott joggal való visszaélésre. A visszaélés alapjául tett alperesi tényállítás azonban nem tartalmazott olyan tény, amely bizonyítottsága esetén megalapozná az alperes hivatkozását. A felperes részéről egy alapjog került gyakorlásra, amely tekintetében az igényelt adatok nagy mennyiségére történő hivatkozás nem képezheti a közérdekű adatok kiadásának akadályát. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a visszaélésszerű joggyakorlást nem látta megállapíthatónak.

Kifejtette továbbá, hogy az alperes által hivatkozott banktitok-tartalom a döntésekben nem volt megállapítható, így annak esetleges sérelme sem bizonyítottság hiányában. Az üzleti titokra való alperesi hivatkozás sem volt alapos, mivel a tényállítás hiányzott, és bizonyítást sem ajánlott fel az alperes. Ugyanakkor az igényelt adatok rendkívüli mennyiségére tekintettel volt az elsőfokú bíróság, mert 15 napos teljesítési határidő helyett 30 napos határidőt biztosított az adatigénylés teljesítésére a Pp. 217. §-ának (2) bekezdése alapján.

Mindezek következtében a keresetnek túlnyomórészt helyt adott és a kért adatok kiadására kötelezte az alperest a rendelkező részben írt korlátozással.

A határozattal szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes teljes keresetének elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a felperes keresetében foglalt adatigénylés a joggal való visszaélés Ptk. 1:5 §-a szerinti tilalmába, az Infotv. 30. §-ának (7) bekezdésébe és a 2011. évi LXVI. törvény 5. §-ának (10) bekezdésébe ütközik, ezért a kereset elutasításának van helye. A felperesi adatigény kezdő időpontjaként megjelölt 2013. március 4-én lett dr. Matolcsy György a jegybank elnöke, e dátummal állt fel a jegybank új vezetése, lépett életbe az új alapokmány és az új szervezeti struktúra. A felperes adatkérelme a dr. Matolcsy György által vezetett Igazgatóság teljes működésére vonatkozik, az első határozat létrejöttétől az adatkérésig minden igazgatósági határozatra kiterjed. Az ilyen adatkérés pedig egyértelműen elnehezíti az adatkezelő tevékenységét. Az alperes jogszerűen járt el, amikor a felperestől az adatkérés pontosítását kérte. Továbbra is hangsúlyozta, hogy az adatigénylés nem került visszautasításra, az adatigény pontosítására irányuló felhívásra pedig az alperesnek az Infotv. 28. §-ának (3) bekezdése alapján lehetősége volt, mivel az adatigény a felperes által előterjesztett formában nem volt teljesíthető.

Előadta továbbá, hogy a felperes keresete, bár megnevezése szerint közérdekű adatigénylésnek

tűnik, valójában egy másik, a felperes által nem gyakorolható jog érvényesítésére irányul. Az MNB törvény 12. §-ából egyértelműen kiténik, hogy az alperes gazdálkodását az alperes igazgatósága irányítja, mely gazdálkodás irányítását az Igazgatóság döntések, azaz határozatok meghozatalával végzi. Az alperes gazdálkodásának átfogó, számlaszintű, illetve tételes ellenőrzésére irányuló adatmegismerésekre külön törvények rendelkezései irányadóak, továbbá ilyen, a gazdálkodással, illetve annak törvényességével kapcsolatos ellenőrzések lefolytatására külön törvényben meghatározott szervek – pl. az Állami Számvevőszék – jogosultak. A felperes átfogó ellenőrzési szándéka megállapítható abból, hogy minden igazgatósági döntés kiadását kéri, ami alapján azokat kézhez kapva, azokat átvizsgálva kívánja eldönteni, hogy mire kíváncsi. Ez a fajta szemléletmód egyértelműen az átfogó ellenőrzés sajátja, amikor azért kérnek és vizsgálnak meg nagyobb adattömeget, hogy az adatkezelő törvényes működését vizsgálják. Bejelentette az alperes a fellebbezésében, hogy az Infotv. 30. § (7) bekezdésének értelmezése körében 2014 augusztusában NAIH ajánlás született, amely az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott az alperes tudomására és elbírálása esetén reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Mindezek következtében a hivatkozott ajánlást csatolta a fellebbezéséhez és kérte annak figyelembevételét. Ebben kifejtésre került, hogy a polgárok, civil szervezetek és a sajtó civil kontrollja nem azonos az arra feljogosított ellenőrző szervek törvényességi ellenőrzési jogosítványával. Ha az adatigénylőben a közfeladatot ellátó szervezetekkel szemben felmerül a jogsértés gyanúja, úgy módjában áll felügyeleti eljárást kezdeményezni ellenük, ahelyett hogy saját adatigénylések útján próbálna átfogó vizsgálatot lefolytatni, amivel az érintett közfeladatot ellátó szerv külső befolyástól mentes működését veszélyezteti.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Fellebbezéssel nem volt támadott a felperes meghaladó keresetét elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ügy elbírálására irányadó jogszabályokat megfelelően alkalmazta, az abból levont jogi következtetésével és meghozott érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla teljes körűen egyetért. A fellebbezés érveire tekintettel az elsőfokú ítélet indokai közül az alábbiakat hangsúlyozza.

Az alperes a perben nem vitatta, hogy jogszabályban meghatározott közfeladatot lát el, és azt sem vitassa, hogy a módosított keresettel érintett adatkör a kezelésében áll. Arra hivatkozott, hogy az adatigénylés nem került visszautasításra, annak pontosítására hívta fel a felperest, amelyre lehetősége volt. A felperes adatigénye ugyanis elviselhetetlenül nagy terhet ró az alperesre, továbbá az ellentétes a közérdekű adatigénylés törvényi céljával, mert az az alperes gazdálkodására is kiterjedő teljes körű ellenőrzést célozza, ezáltal az Infotv. 30. §-ának (7) bekezdésébe ütközik.

Az Infotv. 28. §-ának (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy az adatkezelő az igénylőt a kérelme pontosítására hívja fel, ha az adatigénylés nem egyértelmű. Az adatkezelő információs monopóliumára tekintettel azonban az igényelt adatok megjelölését kellően pontosnak kell tekinteni minden olyan esetben, ahol megállapítható az igényelt adatok köre. Ilyen például ha az igénylés az adatokat azok tárgya, keletkezésük időpontja, illetve az adatot létrehozó személyére tekintettel jelöli meg. A felperes adatigénylése az alperes igazgatóságának 2013. március 4-ét követően meghozott döntései kiadására irányult, ezért az további pontosításra a fentiek értelmében nem szorult. Mindezek alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes adatigénylésre adott

válasza az igény megtagadását jelentette, az a felperesi adatigény pontosítására való felhívásként nem értelmezhető.

Az alperes az adatkiadási kérelem megtagadásának okaként azt adta elő, hogy a felperes által igényelt dokumentumok adattartalma túlmutat a dokumentációt alkotó egyes dokumentumok adattartalmának összességén, abból olyan következtetések is levonhatók és olyan álláspontok is megismerhetők, amelyek egyrészt nemzetgazdasági kockázatot jelentenek, másrészt az Igazgatóság törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy az Infotv. 27. §-ának (6) bekezdésében meghatározott különös feltételek a perbeli esetben nem álltak fenn. A döntés megalapozását szolgáló adat főszabály szerint keletkezésétől számított tíz évig (vagy jogszabályban meghatározott rövidebb ideig) nem ismerhető meg, az adatkezelő azonban egyedi esetekben engedélyezheti az adat megismerését. Ha azonban a kérdéses adat alapján döntés született, akkor az adatkezelő csak a törvényben felsorolt indokok alapján utasíthatja el az adat hozzáférhetővé tételét, és ebben az esetben rá hárul a bizonyítás kötelezettsége az elutasítás indokainak megalapozottsága tekintetében. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes felhívás ellenére nem bizonyította, hogy az adatigénnyel érintett adatok nyilvánosságra kerülése az általa hivatkozott kockázatot jelentene az alperes törvényes működési rendjére, feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátására, illetve az álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné. Helytállóan utalt arra is, hogy a perbeli esetben már megszületett döntésekre irányult a megváltoztatott adatigénylés, így azok ennél fogva döntés előkészítésére szolgáló adatot nem tartalmazhattak.

Az elsőfokú bíróság megfelelően ismertette a kialakult ítélkezési gyakorlatot, mely szerint a Ptk. alapelvei az adatigényléssel kapcsolatban keletkezett polgári jogviszonyokban is érvényesülnek, ezért helytállóan járt el, amikor az alperesnek a felperes visszaélésszerű joggyakorlásra vonatkozó hivatkozását érdemben vizsgálta. Az alperes a perben nem tett arra vonatkozó előadást, amely a felperes adatigénylése tekintetében a joggal való visszaélés gyanúját felvetné, míg az igényelt adatok nagy mennyisége, illetve valamely testület által egy megjelölt időszak alatt hozott valamennyi határozat kiadására irányuló kérelem önmagában nem képezheti a közérdekű adatok kiadásának akadályát. Helytállóan hivatkozott a felperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a joggyakorlás visszaélésszerűsége akkor állhatna fenn, ha a felperes joggyakorlásának célzata és az érvényesíteni kívánt jog rendeltetése között ellentét lenne kimutatható. Ilyen ellentét a jelen perben nem áll fenn. A közérdekű adatok megismeréséhez való jog egyik rendeltetése, hogy a közfeladatot ellátó szervek e tevékenységére vonatkozó információk megismerhetőek, ezáltal átláthatóak legyenek, így a polgárok megalapozottan élhessenek az adott szerv tevékenységét érintő véleménynyilvánítási szabadságukkal. A Kúria joggyakorlata szerint továbbá a közérdekű adat igénylése akkor visszaélésszerű, ha az adatigénylő személyes motivációval, mintegy vélt konfliktus miatti retorzióként igényel speciális információkat, amelyeknek érdemi közérdekű adattartalmuk alig van. A jelen per tárgyát képező adatigénylés mögött személyes motiváció vagy eltérő célzat nem volt kimutatható, annak ténye, hogy a felperes adatkérése a dr. Matolcsy György által vezetett Igazgatóság működésére vonatkozik az első határozat létrejöttétől az adatkérésig, ilyen személyes célzat létét nem bizonyítja. Emellett az alperesnél működő Igazgatóság döntései lényegesen szűkebb kört fednek le, mint az alperes által kezelt valamennyi adat, így azon alperesi hivatkozás sem foghat helyt, miszerint a felperes adatigénylése azért visszaélésszerű, mert az valamennyi, az alperes által kezelt adat megismerésére irányul. Az alperes által a fellebbezéshez

csatolt NAIH ajánlás kifejezetten konkrét számlamásolatok igénylése esetén látta alkalmazhatónak az Infotv. 30. §-ának (7) bekezdését, az a perbeli esetre még analógia útján sem alkalmazható, ezért annak figyelembevételére a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése alapján nem volt lehetőség.

Mindezek alapján helytállóan döntött az elsőfokú bíróság, amikor a keresetnek túlnyomórészt helyt adva a kért adatok kiadására kötelezte az alperest a rendelkező részben írt – az új MNBtv. 137. §-ának (1) bekezdése szerinti – korlátozással.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek megállapítása során a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjat vett figyelembe.

A per az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. §-ának (1) bekezdés o) pontja alapján tárgyi illetékmentes, ezért a fellebbezési illetékről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2015. október 22.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Püllai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

